

[Niels Westerby.]

sig udtryk i, at de selvstændige, i form af avancer, har fået de samme større indkomster som lønmodtagerne. Vi ved, at der heri ligger en kim til yderligere prisstigninger. De to pristalsportioner fra 1. oktober bærer i deres skød kimen til nye prisstigninger. Vi ved også, at vi har haft en bølge af prisstigninger i sommer, og vi ved, at der i øjeblikket er et meget stærkt efterspørgselspres. Vi må derfor regne med, at prisstigningsproblemet er et virkelig alvorligt problem, som det gælder om at standse.

For det andet: valutaproblemet. Tallene har været noget bedre i de senere måneder, og der er en ganske betydelig valutabeholdning. Det er ikke her, problemet ligger i første række, men det er et problem, som man bestandig må have sin opmærksomhed henvendt på.

For det tredje: pengepolitikken. Og pengepolitikken kan vel deles op i 2 forgreninger; den ene er kreditstramningen og den anden er den høje rente. Det er blevet påvist af flere ordførere, at dette har sin store betydning for boligbyggeriet, og det er utvivlsomt rigtigt. Hvis kreditstramningen fortsætter, må man se i øjenene, at der bliver en meget væsentlig nedgang i boligbyggeriet. Jeg tør ikke sige, om det springer ned fra 40.000 lejligheder om året til 30.000 lejligheder eller endnu mindre, men i alt fald vil der blive en væsentlig nedskæring af boligbyggeriet, samtidig med at vi ved, at der findes mange mennesker, som ikke kan få det fornødne tag over hovedet.

Det er imidlertid ikke bare boligbyggeriet, der rammes, det er jo også landbruget. Landbruget står over for en strukturændring, der måske er endnu mere vidtrækkende og betydningfuld end den strukturændring, landbruget foretog i 80'erne og 70'erne i forrige århundrede. Kreditstramningen rammer landbruget hårdt; hvis landbruget skal kunne blive det selvhjulpne erhverv, som danske landmænd ønsker det skal være, er det nødvendigt, at der er mulighed for kapitaltilførsel til landbruget. Det er nødvendigt, at landbruget ikke standses i sin udvikling af kreditstramningen. Det er også nødvendigt, at det ikke hæmmes af den høje rente. De samme betragtninger kan delvis også anføres for byerhvervenes vedkommende.

De problemer, vi i første række har at bakske med i dag i det høje ting, er prisstigningsproblemet, kreditstramningen, den høje rente og valutaproblemet. Må jeg om den høje rente gøre den bemærkning, at den er jo ikke fremme i billedet i debatten i dag. Det er nærmest kun kreditstramningen, man beskæftiger sig med, men den høje rente har nogenlunde de samme virkninger som kreditstramningen. Enhver ved, at huslejen i nybyggeriet bestemmes af renteniveauets højde mere end af noget andet, og når det er tilfældet, har vi også forklaringen på de høje lejer i nybyggeriet, der betyder, at folk med ganske almindelige indtægter ikke har råd til at bo i de nye lejligheder.

Vi må altså se i øjnene, at byggeriet kan gå ned, kan blive standset alene af den grund, at renteniveauet er så højt og lejerne dermed så høje i nybyggeriet, at folk ikke har råd til at bo der, og så er der ikke nogen, der tør bygge. Også denne side af sagen er vigtig.

Det hele hænger mere eller mindre sammen med, at efterspørgselspresset er for stærkt, og derved medfører det vort valuta-problem, prisstigningerne og det problem, at Nationalbanken har måttet stramme til med kreditstramning, og at man har fået den udvikling på obligationsmarkedet, som man har. I 1964 steg pengeindkomsterne ca. dobbelt så meget som produktionen — måske ikke lige den enkelte borgers, men den samlede befolknings pengeindkomst — og derfor fik vi alle de problemer i 1965. Men i 1965 stiger pengeindkomsten i befolkningen gennemsnitlig mere end dobbelt så meget, nemlig $2\frac{1}{2}$ -3 gange så meget som produktionen; det er den sandhed, vi må se i øjnene. Det vil altså sige, at der ikke i produktionen er dækning for mere end ca. 40 pct. af den større pengeindkomst, folk har fået i 1965. Det må give meget alvorlige problemer både med hensyn til prisstigningerne, valutaproblemet, kreditstramningen og den høje rente, altså de problemer, der trykker borgerne her i landet i øjeblikket.

Det er vel nok sådan, at der er glæde i den danske befolkning over de vundne goder, men jeg tror, den glæde, der er for de vundne goder, der består i, at produktionen er steget med ca. 5 pct. om året og pengeindkomsterne noget lignende i gennemsnit i de sidste 7-8 år, er blevet noget reduceret af, at man